

BODORÓCZKI JÁNOS¹

A különleges műveleti komponens parancsnokság logisztikai támogatási koncepció

Special Operations Component Command Logistic Concept

Absztrakt

A különleges műveleti erők jelentős szerepet játszanak napjaink katonai műveleteiben, és az egész világot behálózó terrorizmus elleni küzdelemben. A feladatok megkövetelik a képességek folyamatos fejlesztését. A NATO Különleges Műveleti Parancsnokság és a különleges műveleti komponens parancsnokság létrehozása ezt a törekvést erősíti a szövetségi rendszerben. A cikk alapvető célja, hogy rávilágítson a különleges műveleti erők és a különleges műveleti komponens parancsnokság logisztikai összefüggéseire. A kézirat felhasználható a különleges műveleti erők, a különleges műveleti törzs tagjai számára a törzsképzés, a tervezés, a felkészülés és a feladatvégrehajtás fázisaiban egyaránt.

Az első és a második fejezet összegzi a Magyar Honvédség különleges műveleti erőinek jelenlegi helyzetét és a logisztikai támogatás hátterét. A harmadik fejezet elemzi a különleges műveleti komponens parancsnokság logisztikai támogatással kapcsolatos törvényszerűségeit. Az utolsó két fejezetben a szerző javaslatot tesz a magyar vezetésű különleges műveleti komponens parancsnokság logisztikai támogatási koncepciójára és gyakorlati megvalósíthatóságára.

Kulcsszavak: műveleti komponens parancsnokság, különleges művelet, logisztika

Abstract

Special Operations Forces (SOF) play a significant role in military operations and, in recent years, have been given greater responsibility for planning and conducting worldwide counterterrorism operations. The activation of the NATO Special Operations Headquarters (NSHQ) and the addition of a special operations com-

¹ Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Logisztikai Intézet Műveleti Logisztikai Tanszék, tanársegéd – National University of Public Service, Faculty of Military Science and Officer Training, Military Logistics Institute, Department of Operational Logistics, Assistant Professor E-mail: bodoroczki.janos@uni-nke.hu ORCID: 0000-0002-1026-1656

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

ponent command (SOCC) for NATO special operations are now solidified in the Alliance. Therefore, the main objective of the article is to provide a primary reference that reflects key logistic concepts for special operations activities related to the SOCC. This manuscript is intended to be used by special operations forces, special operations leaders, and operations/staff personnel. Although the document is primarily focused for use by a NATO SOCC, it provides a useful reference for education, planning, training, and deployments.

First and second chapters summarize the Hungarian Defence Forces (HDF) SOF current situation, and its logistical background. Third paragraph analyzes the logistic principles of SOCC. Author suggests a SOCC logistic support concept for HDF in the last two chapters.

Key words: *Special Operations Component Command, Special Operations, logistics*

BEVEZETÉS

A különleges erők a Magyar Honvédség (a továbbiakban: MH) egyik legdinamikusabban fejlődő képessége, melyre egyre inkább szükség van a változó környezetből adódó biztonsági kihívásokkal szemben. A témaválasztást az MH átalakuló különleges műveleti képessége indokolja: az MH 2. vitéz Bertalan Árpád Különleges Rendeltetésű Ezred 2017. szeptember 1-jén dandár jogállású szervezetté alakult (a továbbiakban: MH 2. KRDD). A vizsgált téma aktualitását a kialakításra tervezett KM-i komponens parancsnokság is megerősíti.²

A képesség fenntartása és folyamatos fejlesztése egyebek mellett megköveteli a rugalmas logisztikai támogató rendszert is. A speciális hadműveleti feladatokból adódó igényeket egy rendkívül bonyolult konvencionális rendszerbe kell beágyazni. Emellett a speciális feladatból adódóan a bonyolult környezet egyes elemei külön-külön is jelentős hatást gyakorolhatnak a feladatot végrehajtó különleges műveleti csoportra. Az egyes környezeti befolyásoló tényezők közt ráadásul rejtett összefüggések is húzódnak. A bonyolult környezettel és feladatrendszerrel a különleges erőket támogató valamennyi szervezetnek számolnia kell, így a logisztikai támogatásnak is.

A cikk a különleges művelet specifikus logisztikai támogatás kérdéskörének elemzésén keresztül értékeli az MH különleges műveleti (a továbbiakban: KM-i) erők logisztikai támogatásának jelenlegi helyzetét. Ezután javaslatot tesz a magyar vezetésű különleges műveleti komponens parancsnokság logisztikai támogatási koncepciójára.

² 37/2017. (VII. 24.) HM utasítás, 2017.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

A MAGYAR HONVÉDSÉG KÜLÖNLEGES MŰVELETI KÉPESSÉGE

A katonai erő alkalmazásában különlegesnek tekinthető az a művelet, amelyet a hagyományos erők alaprendeltetésüknél és kiképzésüknél fogva nem tudnak végrehajtani. Az ilyen műveletekre jellemző a speciálisan erre a feladatra kiválasztott-, felkészített és felszerelt kis létszámú alegység alkalmazása. A KM-i erők feladata a különleges felderítés, a területértékelés, az atom-, biológiai, vegyi felderítés, a csapás utáni felderítés, a közvetlen művelet, a gerilla hadviselés, a szökés és menekítés, a felforgatás és a szabotázs. A felsorolt különleges műveleti küldetések tartalmában a NATO tagállamok döntően megegyeznek. A különleges műveleti erők feladatrendszerét a „JP 3-05 Special Operations” című összhaderőnemi doktrína részletezi. Az említett doktrínához hasonlóan, a különleges műveleti erők alkalmazási alapelvei az MH szabályzati rendszerében is rögzítettek. A témakört, az Ált/49 MH Különleges Műveleti Doktrína 1. kiadása (a továbbiakban: Ált/49 KMD 1) tárgyalja részletesen.³ A fejezet az MH különleges műveleti erők alkalmazási elveinek elemzésével vezeti be a KM-i erők speciális támogatási igényeit.

A KM-i feladatrendszer gyakorlati tervezéséhez és végrehajtásához, az Ált/49 KMD 1 nyújt átfogó iránymutatást. Ezek a speciális alaprendeltetésű katonai szervezetek a katonai műveletek teljes spektrumában,⁴ önállóan vagy a hagyományos erőkkel együttműködve hajtják végre feladataikat. A kitűzött cél lehet stratégiai, illetve hadműveleti egyaránt. Az MH KM-i erőinek feladatrendszere alapvetően két területre osztható: a közvetett és a közvetlen műveleti megközelítésre. A közvetett műveleti megközelítéssel a KM-i erők, felelősségi területükön a környezetüket képesek úgy befolyásolni, hogy állandó jelenlétet fenntartva kedvező irányba mozdítsák elő az adott térség katonai műveleteinek menetét (katonai segítségnyújtás). Emellett kiemelkedő képességeik miatt hatékonyan alkalmazhatók közvetlen beavatkozó erőként is. A közvetlen műveletek végrehajtásával képesek felkutatni, azonosítani és semlegesíteni az ellenséget olyan körülmények között is, ahol a hagyományos erők erre nem lennének alkalmasak.⁵

A stratégiai – hadműveleti célok kis erőkkel történő támadásának szükségessége, az erre specializált egység megalakításához vezet. Hangsúlyozni kell, hogy a különleges műveleti erő nem jelent egyet a KM-i képességgel. A küldetés teljesítése érdekében speciá-

³ Ált/49 MH Különleges Műveleti Doktrína 1. kiadása, 2014.

⁴ A különleges művelet spektruma: az 5. Cikkely szerinti kollektív védelem vagy a nem 5. Cikkely szerinti válságreakáló műveletek. Különleges művelet végrehajtható fő harci művelet, stabilizáló művelet és béketámogató művelet keretében. További feladat a hagyományos erők kiképzése, illetve – Magyarországon – katasztrófavédelmi feladatok ellátása. Egy különleges műveleti küldetés magába foglalhatja a különleges felderítés, a közvetlen műveletek, a nem hagyományos hadviselés és a katonai segítségnyújtás összes feladatát vagy azok kombinációját. A különleges műveleti küldetések a kisebb önálló műveletektől a többnemzeti és összhaderőnemi jellegű, nagyméretű tevékenységekig terjedhetnek, méretük a meghatározott politikai és stratégiai célkitűzésektől függ. Ált/49, (1–6).

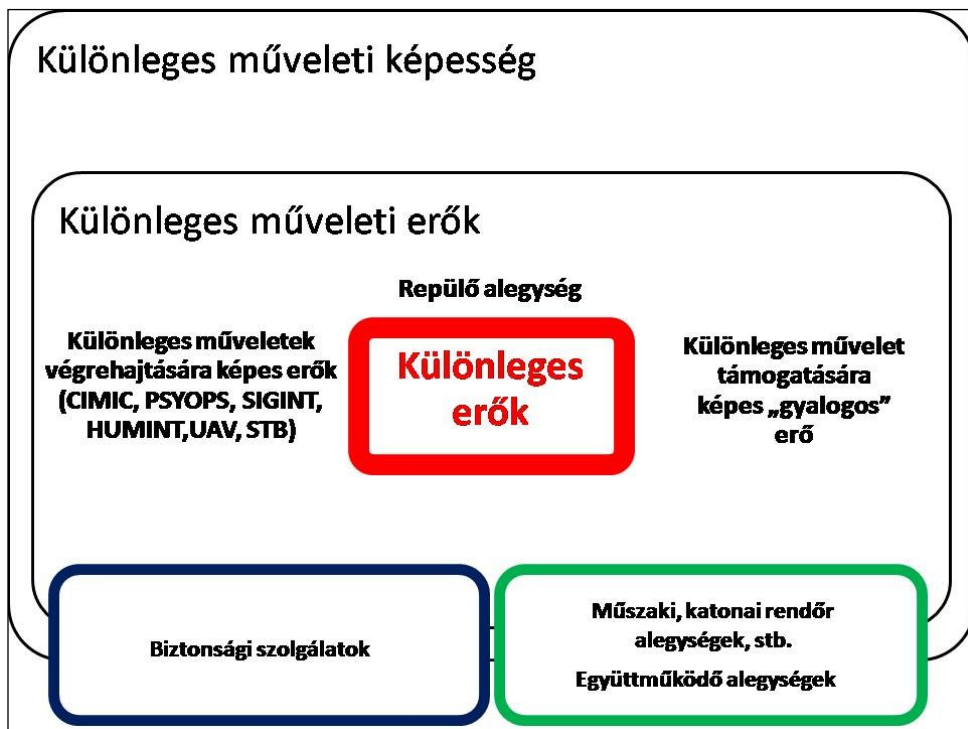
⁵ Ált/49, (2) 2. o. A doktrínák az oldalszámozást számos esetben fejezetenként végzik el. Ebben az esetben a (fejezetszám), oldalszám jelölést alkalmazom.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

lis képességeik miatt az MH egyéb katonai szervezetei, támogató feladattal bevonhatók a KM-i feladatok végrehajtásába.⁶

Ezt a komplex feladatrendszert az MH összhaderőnemi kapacitásaival biztosítja, melyet az 1. számú ábra szemléltet.

1. ábra: A magyar különleges műveleti képesség összetevői (Porkoláb Imre: A különleges műveleti erők szerepe az aszimmetrikus kihívásokból adódó katonai feladatok tükrében, különös tekintettel a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelemre. Doktori (PhD) értekezés, ZMNE, Budapest, 2008. 73. o.)

A különleges műveleti erők harcászati alapfeladatokat terveznek, szerveznek és hajtanak végre. Egyes alegységek a feladatokban harctámogató szerepet töltenek be. A különleges művelet végrehajtására képes erők alaprendeltetésű képességeikkel (CIMIC, UAV stb.) járulnak hozzá a küldetések sikeréhez. A nemzetbiztonsági szolgálatok szintén fontos szerepet játszanak az információszerzés és -értékelés folyamatában. Az egyéb együttmű-

⁶ Ált/49, (1–7) 1–8. o.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

ködő alegységek szakképességeikkel (például: műszaki) nyújtanak támogatást. A különleges műveleti képesség alapja a különleges műveleti csoport vagy a különleges műveleti alkalmi harci kötelék (Special Operations Task Group, a továbbiakban: SOTG). Önmagában az alegység még nem jelent különleges műveleti képességet, a csoport a képességeknek „csak” egy része. A képességet a műveletet végrehajtó támogató és kiszolgáló alegységek részképességeinek összessége adja. A legfontosabb részképesség maga a különleges erő, melynek feladata a különleges műveletek végrehajtása. Az MH-ban ezt a képesség-összetevőt, az MH 2. KRDD különleges műveleti osztagai jelentik. Néhány alegység alapfeladatainak ellátása mellett – emelt szintű képességek birtokában – képes támogatni a különleges erőket. Ilyenek az MH 2. KRDD rohamlövész osztagai. Ki kell hangsúlyozni a különbséget a két katonai szervezet között, mivel a (könnyű) lövészalegység alaprendelése nem a különleges műveletek végrehajtása, ugyanakkor kiképzettsége és felszerelése lehetővé teszi számára a különleges műveleti alegységek támogatását. Ez igaz a többi képesség összetevőre, így a repülő erőkre is. A támogató repülőerők feladata sokrétű. A legfontosabbak és a leggyakrabban kihasznált képességek a szállítás és a tűztámogatás, de a vezetés-irányítás támogatása, felderítés, hírszerzés végrehajtása, az elektronikai harctámogatás sem ritka. Magyar vonatkozásban az MH 86. Szolnok Helikopter Bázis kijelölt helikopterei jelentik ezt a részképességet. Az úgynevezett „soft” képességek – civil-katonai együttműködés, pszichológiai hadviselés (CIMIC, PSYOPS) – jelentős képességösszetevők a sikeres különleges műveleti feladat végrehajtás szempontjából, mivel a csoportok a saját csapatoktól távol vagy elzártan hajtják végre feladataikat, így különösen értékes a CIMIC és a PSYOPS képességek alkalmazása a helyi lakosság, a befogadó nemzet és a szemben álló fél moráljának, akaratának és tevékenységének befolyásolására. Az MH tekintetében a Civil Katonai Együttműködési és Lélektani Műveleti Központ nyújtja ezt a támogató képességet. A különleges művelet különleges információigényt is követel. A stratégiai, hadműveleti érdekekben végrehajtott különleges műveleti küldetések tervező munkájához a szükséges információt a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat (KNBSZ) is kiegészítheti.⁷

Az MH KM-i képességének küldetése egy kiterjedt fegyveres konfliktus megakadályozása, vagy annak elkerülhetetlenségekor, kedvező feltételek megteremtése a KM körébe tartozó harcászati eljárások alkalmazásával. A képesség alkalmas területvédelmi erők harcban történő vezetésére, ezzel képesek az erőszorosozásra.⁸

⁷ Porkoláb Imre: A különleges műveleti erők szerepe az aszimmetrikus kihívásokból adódó katonai feladatok tükrében, különös tekintettel a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelemre. Doktori (PhD) értekezés, ZMNE, Budapest, 2008. 73. o.

⁸ Nytsz. 1518/162/11-65/2015, 2015.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

KÜLÖNLEGES MŰVELEI ERŐK LOGISZTIKAI TÁMOGATÁSA

A KM-i erők logisztikai támogatásának általános alapelveit alapvetően az Ált/49 KMD 1 és az Ált/217 LOGD 3 tárgyalja.⁹ A speciális, kizárólag a KM-i alegységekre jellemző utánpótlási eljárásokat és módszereket a 94/658. számú, a „Különleges műveleti erők alkalmazásának irányelvei” című kiadvány részletezi. Az MH kiadványaiban rögzített KM specifikus logisztikai támogatási alapelvek az alábbiak szerint összegezhetők.

A KM-i erők logisztikai támogatásának szervezését leginkább a rejtettség, az időbeniség, a művelet mélysége, a csoportok összetétele és az alkalmazott harceljárás befolyásolja. A támogatást úgy kell megszervezni, hogy az ellenséges terület mélységében is biztosítsa a felmerült igények kielégítését. Ennek érdekében kiemelt szerepet kapott a rejtettséget leginkább lehetővé tevő légi vagy vízi utánszállítási lehetőségek igénybevétele. A támogatás tervezésekor az integrált, nagy logisztikai bázisok helyett a kisebb logisztikai elemek működtetése szükséges. A támogató rendszernek biztosítania kell a különleges felderítés és a közvetlen műveletek esetén megjelenő, dinamikusan változó anyagigényeket is. Amennyiben a rejtett logisztikai bázis létesítése nem valósítható meg, úgy fel kell mérni a helyszíni beszerzés lehetőségeit. A különleges műveleti erőket közvetlenül támogató logisztikai alegységnek képesnek kell lennie arra, hogy a csoportok mellett előretolt bázist hozzon létre és működtessen. A harcrendi elem feladata az utánpótláshoz és a feltöltéshez szükséges speciális készletek biztosítása. Emellett rendelkezésre kell állnia az egyedi technikai eszközök javításához szükséges képességnek, esetleg a cserekészletnek is. A speciális eszközök a hagyományostól eltérő feladatrendszer miatt jelennek meg. A logisztikával szemben kiemelt követelményként jelentkezik a különleges felszerelések¹⁰ biztosítása. Előfordulhat olyan feladat, amihez egyénekenként eltérő eszközök szükségesek. A támogató rendszernek ezért az egyes katona szintjéig biztosítania kell a feladat végrehajtásához szükséges, esetenként többfunkciós, megnövelt élettartamú és a rejtettséget lehetővé tevő felszereléseket és anyagokat. A követelményeknek megfelelő felszerelés ugyanakkor nem korlátozhatja a mobilitást és a rejtettséget. A műveleti biztonság a KM-i feladatok sikerének első számú feltétele, melyet a logisztikai támogató rendszernek is figyelembe kell vennie. Az információkhoz való hozzáférést korlátozni kell a KM-i erők számára rendelkezésre álló készletekről, az igénylés és az ellátás rendjéről, az utánpótlásról, valamint az elérhető szakemberekről. Ebben a tekintetben a műveleti biztonság különösen érzékeny kérdés a már említett helyszíni beszerzések végrehajtásánál. Erre azért van szükség, hogy a szemben álló fél ne értesülhessen a logisztikai képességekről, ne tudjon következtetéseket levonni a különleges műveleti erők összetételéről és soron következő feladatairól.¹¹

A speciális követelményeket már a logisztikai tervezés időszakában figyelembe kell venni. Az elemző-értékelő, valamint a döntéselőkészítő folyamatok során egyaránt meg

⁹ Ált/217 MH Összhaderőnemi Logisztikai Támogatás Doktrína 3. kiadása, 2015.

¹⁰ A hozzájuk kapcsolódó speciális javító- és karbantartó-anyagigénnyel együtt.

¹¹ Ált/217.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

kell határozni a művelet általános és a hagyományostól eltérő logisztikai szükségleteit. A speciális anyagi és egyéb igények a logisztikai támogatási koncepció részét képezik. A végrehajtandó konkrét támogatási feladatokat folyamatosan egyeztetik a csoporttal. A támogatás tervezésében ez KM-i sajátosságnak mondható, mivel ilyen kis létszámú alegységgel más fegyvernemeknél nem egyeztetik a logisztikai támogatás szükségleteit. A legfontosabb követelmény, hogy a logisztikai tervezés legyen összhangban a művelettervezés fázisaival, és tartsa szem előtt a művelet elsődlegességének elvét.¹²

Ennek megfelelően a logisztikai támogatás és annak tervezése, hagyományostól eltérő elemekkel egészül ki. A KM-i erők alkalmazásakor a logisztikai támogatás tervezése, szervezése és végrehajtása folyamatos, dinamikusan változó tevékenységgé válik a vezetés-irányítás minden szintjén. A végrehajtott feladattól függően a csoportok utánpótlása nem kizárólag harcászati, hanem hadműveleti feladatként is jelentkezik. Az utánpótlás szervezése a KM-i parancsnok felelőssége, mivel ő ismeri részletesen a rendelkezésre álló erőket, eszközöket, körülményeket, összefüggéseket, valamint a kijuttatás lehetséges eszközeit. A részletes tervezés előfeltétele a hagyományostól eltérő utánpótlás végrehajtásának.¹³

Ebben a formában a logisztikai támogatás tervezése, szervezése és végrehajtása más alegységeknél nem található meg, ezért ez KM-i sajátosság. Ilyen hagyományostól lényegesen eltérő módszer a vészhelyzeti, a hívásra történő és a hátrahagyott utánpótlás. A vészhelyzeti logisztikai utánpótlás a csoport feladatvégrehajtása vagy túlélése érdekében biztosított anyagi készlet, melyet a csoport állít össze a feladatvégrehajtás megkezdése előtt. Az eljárást akkor alkalmazzák, ha a csoporttal nincs kapcsolat a beszivárgást követő meghatározott időn belül, vagy ha az alegység a feladat végrehajtás után nem jelentkezik. A támogató központ szervezi a hívásra történő utánpótlást, amennyiben nem tervezett anyagok felhasználására van szükség egy adott műveletben. Az utánpótláscsomagot a megadott anyagszükséglet szerint állítják össze, és a kért helyre juttatják ki. A logisztikai utánpótlás hátrahagyása egy alternatív módja lehet a csoportok ellátásának. A módszert általában saját területen alkalmazzák, ahol azt víz vagy föld alá rejtetten helyezik el. A visszahagyott anyagi készletet a csoportok felhasználhatják, de a hátrahagyás helyét eredeti helyzetnek megfelelően visszaállítják. Abban az esetben, ha a készletet más csoport részére helyezték el, a felhasználáshoz a hadszíntér KM-i parancsnokának felhatalmazása szükséges.¹⁴

A KM specifikus logisztikai támogatás alapelveinek, módszereinek és eljárásainak összefoglalása után megállapítható, hogy a speciális utánpótlás szervezési eljárások¹⁵ előre nem látható anyagok és felszerelések biztosítását követelik meg a logisztikai támogató rendszertől. A váratlan igények kielégítésére a folyó művelet alatt nagyon kevés idő áll

¹² Ált/49, (4–9) 4–11. o.

¹³ Uo.

¹⁴ Nytsz. 94/658, 2008, 25–26. o.

¹⁵ Kiemelten a hívásra történő és a vészhelyzeti utánpótlás.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

rendelkezésre. Még a legkörülbentebb logisztikai tervezés sem tudja biztosítani a váratlan, dinamikus változó KM-i igényeket, ezért előtérbe kerül a valós idejű, igénylés alapú ellátás. Ebből az következik, hogy a hagyományos igénylési és ellátási rend, valamint annak ideje lényegesen lerövidül. A fogadó oldalon tehát szükség van a különleges műveletekben jártas logisztikai tisztre (altisztre), a kijuttatási módnak megfelelő szállító kapacitásra, és az azonnali beszerzési jogkörre. A fejezetben eddig tárgyaltak alapján megállapítható, hogy a KM-i erők a hagyományostól lényegesen eltérő követelményeket is támasztanak a konvencionális logisztikai támogató rendszerrel szemben. A speciális igények kiemelten érintik az infrastrukturális támogatást,¹⁶ az anyagi-, technikai támogatást,¹⁷ a szállítást,¹⁸ az üzemen tartást,¹⁹ a tervező, döntés előkészítő folyamatot, valamint a befogadó nemzeti támogatást.²⁰

KÜLÖNLEGES MŰVELETI KOMPONENS PARANCSNOKSÁG LOGISZTIKAI ALAPELVEK

A különleges műveleti komponens parancsnokság (Special Operations Component Command, a továbbiakban: SOCC) valamely keretnemzet bázisán megalakított egy vagy többnemzeti, ideiglenes – a különleges műveletekért felelős – vezetési elem. Hadműveleti lehetőségei nagyban függenek a felajánlott alegységek képességeitől és a nemzeti korlátozásoktól. Ezek az alapadatok döntően befolyásolják a logisztikai támogatás tervezését is. Ennek az az oka, hogy a logisztikai támogató rendszert adott feladatra szervezik a műveleti követelmények és a hadszíntér támogató kapacitásának ismeretében. A SOCC logisztikai támogatását a Special Operations Component Command Manual című kiadványon keresztül foglalom össze.²¹ A szabályzat alapot szolgáltat a SOCC egységes értelmezéséhez a szervezeti felépítés, az erőgenerálás, a felelősségi területek és az összhaderőnemi KM-i eljárások területén.

A parancsnokságot az SOTG-k követelményrendszerének és alkalmazási időtartamának megfelelően hozzák létre. A SOCC számára a keretnemzet biztosítja a kulcsbeosztású személyeket, a vezetésirányítási rendszert és az alapvető támogatási funkciókat. Emellett a keretnemzet feladata a harci kiszolgáló támogatás biztosítása is. Alapkövetelmény legalább egy SOTG és a légi szállító képesség rendelkezésre állása. Alárendeltségébe a KM-i specialitásoknak megfelelő vezetésirányítási, összekötő és harcrendi elemek, valamint vezetésbiztosító alegységek tartoznak. Szervezetébe az együttműködő nemzetek SOTG-t és más szervezeti elemeket delegálhatnak. A parancsnokság az adott műveleti területen valamennyi KM-i tevékenységért felelős. Tevékenységének és szervezeti felépítésének

¹⁶ A rejtett bázisok berendezése és az izolációs helységek biztosítása miatt.

¹⁷ A dinamikus változó anyagi igények valós idejű biztosítása miatt.

¹⁸ A speciális eszközök rejtett vízi, légi utánszállítása révén.

¹⁹ A speciális eszközök javítása, cseréje előretolt logisztikai bázison is indokolt lehet.

²⁰ A KM-i igények megállapítása miatt.

²¹ Special Operations Component Command Manual, 2014.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

tervezésére a NATO irányelvei az irányadóak. Ennek megfelelően bármelyik, a NATO parancsnokságok szervezésében elfogadott elv érvényesíthető. A parancsnokság tehát lehet integrált, vezető nemzeti vagy keretnemzeti. Az erők telepítése nemzeti felelősség, a NATO általános elvei szerint.²²

A logisztikai támogatás sikeres végrehajtása érdekében a harckiszolgáló támogatás egyes funkcióit (J4, J1, J8) támogató központba szervezik, melyet a J4 részlegvezető vezet a törzsfőnök alárendeltségében. A rendkívül szerteágazó KM-i és támogató feladatrendszer miatt a SOCC szervezetében kiemelten kezelik az összekötő elemek tevékenységét. Erre azért van szükség, mert a parancsnokság összekötő csoportokat küld a vezetés irányítás minden szintjén valamennyi szervezeti elemhez, amellyel közös műveletet hajt végre.²³

A SOCC képessége nagyban függ a nemzeti korlátozásoktól és a felajánlott alegységek képességeitől. Ezek az alapadatok döntően befolyásolják a logisztikai tervezést is. Általánosan elmondható, hogy a KM-i küldetéseket gyakran hajtják végre olyan területen, amely nélküli a jól kiépített logisztikai és egyéb támogató rendszereket. Az ilyen speciális feladatok ezért egyaránt igényelnek hagyományos és attól eltérő logisztikai támogatást is. A küldetések szűk időkorlátai miatt a specifikus logisztikai támogató rendszer gyors telepíthetősége alapkövetelmény. Ezekből az következik, hogy a hadszíntéren, művelet specifikus – a hagyományostól lényegesen eltérő, esetleg egyedi – logisztikai támogatás-szervezési eljárásokat kell kidolgozni a SOCC sikerének érdekében. A szerteágazó feladat- és kapcsolati rendszer miatt kiemelt szerepe van a telepítést és az integrációt biztosító szervezeti elemeknek. Az összetett tevékenység miatt nagy kihívást jelent a műveleti igények és a nemzeti korlátozások összhangjának megtalálása. Emellett alapvető követelmény, hogy a feladatra szervezett KM-i alegységnek gyenge (konvencionális) logisztika támogatás mellett is el kell végeznie feladatait. A logisztikai támogatás tervezését és szervezését a KM-i követelmények jelentősen befolyásolják. Ezeket a specialitásokat a logisztikai támogatás valamennyi funkcionális területén fegyelembe kell venni:

EGÉSZSÉGÜGYI TÁMOGATÁS

A SOCC egészségügyi támogatásának alapvető feladata a megelőző egészségügyi szolgáltatások nyújtása. Az egészségügyi szolgálat törzse „felderítési” adatokat és egészségügyi tervet szolgáltat a parancsnoknak annak érdekében, hogy csökkentse a műveleti környezet csoportokra gyakorolt egészségkárosító hatását. A törzs tervezi az egészségügyi kiürítés feladatrendszerét is. A SOCC általában ROLE 2, a SOTG-k ROLE 1 képességgel rendelkeznek.²⁴

SZÁLLÍTÁS

²² SOCC Manual, 2014. 30–31. o.

²³ SOCC Manual, 2014. 17–19. o.

²⁴ Uo. 164. o.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

A KM-i alegységek a ki- és a visszatelepítés időszakában vagy jelentős utánpótlás esetén stratégiai szállítási képességet vesznek igénybe. A szervezetszerű légiszállítási kapacitás a hadszíntéren belüli feladatok megoldására koncentrál. Abban az esetben, ha a KM-i küldetés meghaladja a szervezetszerű légi szállító kapacitást, a stratégiai képességek is alkalmazhatók. A SOCC J4 kiemelt feladata a hagyományos feladatrendszeren túl a KM specifikus mozgató-szállítás szervezése. Ezt a feladatot általában az összhaderőnemi mozgáskoordinációs központon keresztül hajtja végre.²⁵

ÜZEMANYAG

Az üzemanyag kiszolgáló rendszert a „befogadó” bázis biztosítja. A független üzemanyag-ellátó rendszer telepítésére abban az esetben kerülhet sor, ha a KM-i alegységek expedíciós műveletben vesznek részt. Alapvetően ebben az esetben is a NATO képességeit alkalmazzák. Ha a befogadó nemzeti támogatás (a továbbiakban: BNT) keretében oldják meg az üzemanyag-utánpótlást, gondoskodni kell a teljes rendszer bevizsgálásáról.²⁶

KARBANTARTÁS

A KM-i alegységek karbantartási kapacitása általában a küldetés-specifikus fegyverrendszerek kiszolgálására korlátozódik. A közös használatú technikai eszközök karbantartását a konvencionális logisztikai támogató rendszer biztosítja. Ezt gyakran egészítik ki a speciális felszerelések karbantartására szolgáló szervezeti elemekkel. Ebből az következik, hogy az SOTG csak korlátozott önálló karbantartó kapacitással rendelkezik. A logisztikai jelenlét tovább csökkenthető, ha a SOCC speciális felszerelése is egységesek, mert ezzel a karbantartást végrehajtó alegységek létszáma csökkenthető.

ELLÁTÁS

Egyedi sajátosság, hogy a küldetést végrehajtó KM-i alegység utánpótlásának szervezése és a kijuttatás is KM-i feladat. Ez gyakran igényel a hagyományos logisztikai támogatástól eltérő módszereket és eljárásokat, ide értve akár a KM-i repülőerők alkalmazását is. A sikeres feladatvégrehajtás érdekében ezért minden SOTG rendelkezik szervezetszerű támogató képességgel. A feladatvégrehajtásban együttműködik a hadszíntér konvencionális logisztikai támogató rendszere, és minden részt vevő nemzet támogató eleme. A SOTG-k logisztikai támogatásának tervezését és szervezését nagyban megkönnyíti, ha a közös használatú anyagok felhasználásáról, karbantartásáról és az utánpótlásáról egyezmény születik a részt vevő nemzetek között (például: azonos típusú technikai eszközök, élelmezés, víz, üzemanyag).²⁷

²⁵ Uo.

²⁶ SOCC Manual, 2014. 164. o.

²⁷ Uo.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

INFRASTRUKTÚRA

A SOCC J4 koordinálja a KM-i alegységek infrastrukturális igényeinek kielégítését. A feladatrendszer magába foglalja a szakalegységek tevékenységének ellenőrzését, az ingatlanokkal kapcsolatos ügyintézést és a környezetvédelmi szakfeladatokat is. A feladatrendszer kiemelten fontos a KM-i alegységek esetében, mert a speciális feladatrendszerből adódóan gyakran alapkövetelmény az izolált elhelyezés.²⁸

VÁLLALKOZÓI LOGISZTIKA

A vállalkozói logisztika koordinációját a magasabbparancsnokság (a hadszíntéren ez lehet a Joint Logistic Support Group is) általában fenntartja magának. Ennek az az oka, hogy így egy szervezetben koncentrálódik a beszerzési eljárások ügyintézése és az ehhez kapcsolódó jogi-igazgatási támogatás is. Ezzel a szervezési módszerrel elkerülhető a kapacitások szükségtelen többszörözése. Néhány speciális esetben a SOCC kaphat olyan jogkört, amivel szolgáltatást szerezhet be. Erre akkor van szükség, ha a parancsnokság a feladatait a központi logisztikai erőforrásoktól távol hajtja végre. Ebben az esetben a SOCC állományába feltétlenül biztosítani kell a szükséges szakbeosztású személyeket.²⁹

A LOGISZTIKAI TERVEZÉS

A SOCC J4 teljes felelőssége, hogy a fent említett funkcionális területek KM-i sajátosságait integrálja a hagyományos logisztikai támogató rendszerbe. Ezek mellett a tevékenysége magába foglalja a konvencionális logisztikai támogatási feladatokat is (például: ellátás, logisztikai információ menedzsment, javítás-karbantartás, mozgatás-szállítás, speciális esetben az RSOI egyes feladatai, üzemanyag-ellátás, egészségügyi támogatás, egészségügyi logisztika, robbanóanyag-ellátás, a vállalkozói logisztikai beszerzésével és a BNT feladatkörével kapcsolatos egyes feladatok). A SOCC J4 törzs nem többszörözheti a konvencionális logisztikai támogató rendszer képességeit, ezért kiemelt jelentőségű a koordináció a hadszíntéri támogató rendszer harcrendi elemeivel.³⁰

A KM-i eljárások miatt speciális logisztikai támogatási igények keletkezhetnek a SOCC-nál és az alárendelt alegységeknél egyaránt. A hagyományos logisztikai támogató rendszer képességeit meghaladó igények korai azonosítása nagyban leegyszerűsíti a KM-specifikus logisztikai támogatás beillesztését a hadszíntér konvencionális logisztikai támogató rendszerébe. Ezeket az egyedi igényeket a hadművelleti követelmények megismerése után azonnal, stratégiai szinten tervezni kell. Erre azért van szükség, mert így hatékony a KM-i küldetések logisztikai támogatásának tervezése, ami a siker egyik alapvető feltétele. Ezeket a speciális logisztikai támogatási igényeket a SOR-ban rögzítik. A NATO logisztikai doktrínái hangsúlyozzák a logisztikai támogatás közös felelősségét. Ebből következik, hogy

²⁸ Uo.

²⁹ SOCC Manual, 2014. 164. o.

³⁰ Uo. 171–173. o.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

a logisztikai támogatás tervezésének időszakában a NATO parancsnoknak és a részt vevő nemzetek KM-i erőinek egyaránt részt kell venniük a támogatási koncepció kialakításában. Ennek elengedhetetlen feltétele a hadművelleti követelmények pontos ismerete. Kizárólag ennek birtokában lehet megkezdeni a feladatközpontú logisztikai támogató rendszer tervezését. Erre alkalmazni kell a NATO logisztikai támogatási módszereit és eljárásait. A parancsnoki szándéknak megfelelően tervezni kell a rendelkezésre álló erőforrások elosztását a SOTG-k között. A művelleti koncepció és a KM-i küldetés követelményeinek megfelelően tervezni kell a KM specifikus felszerelések és szolgáltatások beszerzését, amely nemzeti felelősség. A logisztikai támogatás tervezésére alapvetően a vezető nemzeti és a feladatra szakosodott nemzet logisztikai támogatási eljárásai az elfogadottak, melyek a „KÜLÖNLEGES MŰVELEI ERŐK LOGISZTIKAI TÁMOGATÁSA” című alfejezetben tárgyalt KM-i specialitásokkal egészülnek ki. A tervezési eljárás alatt meghatározzák a logisztikai tervezési alapadatokat, a követelményeket, a logisztikai támogatási koncepciót, a szükséges logisztikai támogató alegység szervezeti felépítését, meghatározzák a művelleti terület logisztikai támogatási képességeit, valamint a BNT és a vállalkozói logisztika adta lehetőségeket. Végrehajtják a mozgáskoordinációs, az egészségügyi, a BNT, az infrastrukturális és a pénzügyi tervezést. Megvizsgálják az együttműködő, nem NATO tagországok logisztikai támogató alegységeinek képességeit.³¹

„BÁZIS” LOGISZTIKA, BNT

A KM-i alegységek gyakran települnek előretolt művelleti bázisokon (Forward Operating Base, a továbbiakban: FOB). Ezeknek a létesítményeknek nagy előnye, hogy a KM-i alegységek alkalmazási területeihez közel települnek, és nincsenek kitéve a szembenálló fél közvetlen behatásainak. A FOB gyakran repülőtérrel vagy annak közelében épül ki, amely a logisztikai támogatás szervezését nagyban megkönnyíti. A közös használatú anyagok és szolgáltatások ellentételezése egyszerű, a SOCC és az alárendelt alegységek egy helyszínen telepíthetők, a bázis adta lehetőségek maximálisan kihasználhatók (például: őrzésvédelem, veszélyes anyagkezelés stb.).³²

A BNT a logisztikai támogatás alternatív, erősokszorozó képessége lehet. Nagyban csökkentheti a telepített logisztikai támogató rendszer erőszükségletét, az általános felhasználású anyagok és technikai eszközök vonatkozásában. A számos előny mellett azonban számolni kell a KM-i sajátosságokkal, már a BNT tervezésének időszakában. A legfontosabb a művelleti biztonság kérdése: az igényelt szolgáltatásokból következtetni lehet a feladatrendszerre és az alegységek nagyságára egyaránt. Emellett számításba kell venni, hogy a nemzetek jól működő kormányzat nélkül nem képesek megbízható BNT-t nyújtani, de helyi szinten elérhető lehet a vállalkozói logisztika. Ezért rendelkezni kell olyan jogkörrel, ami biztosítja a szükséges szolgáltatások megvásárlását. Amennyiben a feladat

³¹ SOCC Manual, 2014, 166–169. o.

³² Uo. 170. o.

elvégzését a SOCC-nak delegálják, rendelkezni kell jogkörrel arra, hogy a SOCC parancsnok közvetlenül a szolgáltatóval tudjon tárgyalni. A hatékonyság maximalizálása érdekében a BNT felhasználását központilag kell kezelni. A feladat ellátására külön szakembert kell felkészíteni. Nélkülözhetetlen a civil-katonai kapcsolatokért felelős és a jogász szakbeosztású katonák bevonása a tárgyalásokba, emellett a biztonsági szempontok miatt a J2 és a biztonsági szolgálatok alkalmazására is szükség lehet.³³

A logisztikai támogatás tervezésénél, szervezésénél és végrehajtásánál figyelembe kell venni, hogy a már települt SOTG-nek 30 napig képesnek kell lennie az önálló műveleti alkalmazásra.³⁴

SOCC LOGISZTIKAI TÁMOGATÁSI KONCEPCIÓ

Az MH KM-i erők és a SOCC követelményrendszerének elemzése után feltételezhető, hogy számos területen fejlesztésre van szükség annak érdekében, hogy az MH logisztikai támogató rendszere hatékony választ tudjon adni a KM-i kihívásokra. A további fejezetnek az a célja, hogy a kialakult helyzetből kiindulva egy olyan javaslatot tegyen, amellyel hatékony választ tudunk adni a SOCC hadműveleti elvárásaira. A kidolgozott koncepció kiinduló pontként kezeli az érvényben levő logisztikai utaltsági rendet. A javaslatnak az az alapja, hogy a SOCC és az MH különleges műveleti erőinek logisztikai támogatása nem kezelhető elkülönítve. Ennek megfelelően a SOCC logisztikai támogatásának alapelveit a megfogalmazott eredmények alapján az alábbiak szerint foglalom össze.

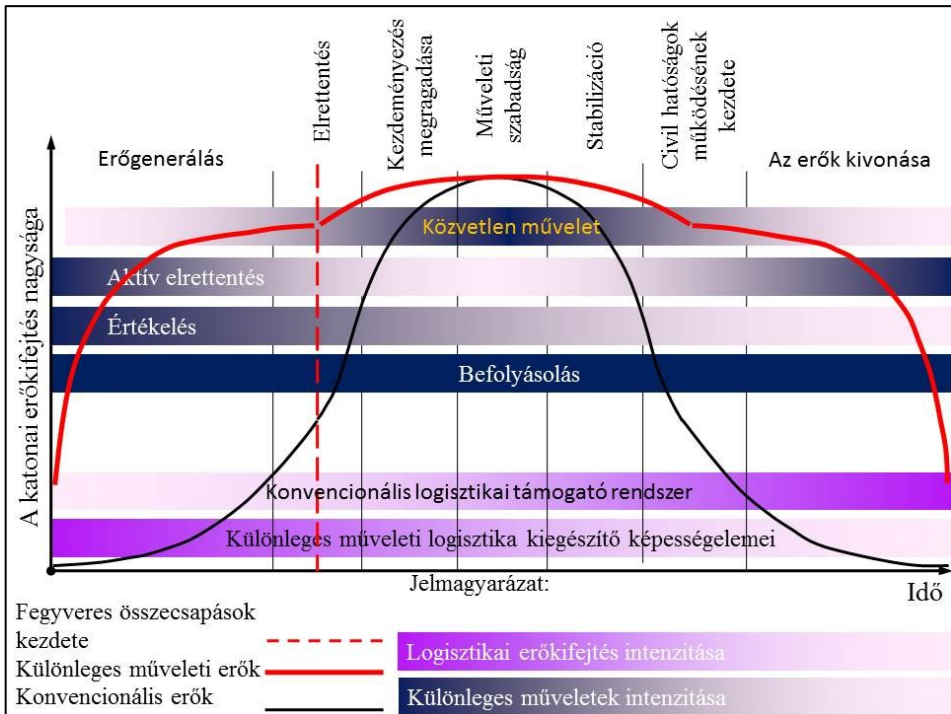
A KM specifikus logisztikai támogatás átfogó megközelítést követel meg. Ez a szemlélet magába foglalja a logisztikai beszerzés, a készenlét, a művelettervezés és a telepíthetőség feladatrendszerét. A KM specifikus logisztikai támogatás az összhaderőnemi logisztikai támogatásra épül. Ez a rendszer módszereivel és eljárásaival speciális esetekben korlátozottan képes a KM-i igények kiszolgálására. Ennek ellensúlyozására a hagyományos logisztikai támogató rendszert kiegészítő képességelemekkel kell bővíteni. Ezek a hozzáadott szervezetek (módszerek, eljárások) addig tarthatók fenn, amíg a konvencionális logisztikai támogató rendszer nem képes a feladatok átvételére. A támogató struktúrát úgy kell megalkotni, hogy az ne többszörözze az összhaderőnemi (hadszintéri) logisztikai támogató rendszer már meglévő képességeit. Az elvek gyakorlati alkalmazását az alábbi ábra szemlélteti:

³³ Uo. 170–171. o.

³⁴ SOCC Manual, 2014. 165. o.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

2. ábra: A SOCC logisztikai támogatási koncepció³⁵ (ADP 3-05, 2012, 6. o.)

Az ábra tanulmányozása után megfigyelhető, hogy a konvencionális és a KM-i erők alkalmazásának intenzitása a műveletek egyes fázisaiban jelentősen eltérő. Ebből következik, hogy a hagyományos logisztikai támogató rendszer a KM-i erőket hatékonyan nem képes támogatni, mert ez a hadszíntéren nem áll rendelkezésre. A képességihiány ellensúlyozására van szükség annak érdekében, hogy a KM-i alegységek a feladataikat el tudják látni. A koncepciónak megfelelően a kiegészítő szervezeti elemek kizárólag olyan rész-képességelemeket tartalmaznak, amelyekkel a konvencionális (hadszíntéri) logisztikai támogató rendszer nem rendelkezik, vagy nem tudja biztosítani a művelet adott fázisában. A szervezeti felépítést úgy kell megalkotni, hogy az biztosítsa a gyors logisztikai reagálást addig, amíg a konvencionális logisztikai támogató rendszer nem képes a feladatok átvételére.

A „KÜLÖNLEGES MŰVELETI KOMPONENS PARANCSNOKSÁG LOGISZTIKAI ALAPELVEK” című fejezetben részleteztem, hogy a SOCC valamely keretnemzet bázisán megalakított egy vagy többnemzeti, ideiglenes összhaderőnemi KM-i

³⁵ Az ábrát a szerző készítette a hivatkozott forrás alapján.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

komponens parancsnokság. Ennek megfelelően logisztikai támogató rendszere is ideiglenes jelleggel szervezhető. Ez azt jelenti, hogy a katonai szervezet állományába olyan harcrendi elemeket telepítenek, amelyeket egy másik egység állományában rendszeresítettek. Ezeknek a szervezeti elemeknek alaprendeltetésű feladataikon túl képesnek kell lenniük arra, hogy a SOCC feladatrendszerét is teljes körűen támogassák. Mivel a KM-i alegységek stratégiai feladatrendszerrel látnak el, ezért hasonló képességekkel rendelkező támogató alegységekre van szükségük. Elengedhetetlen tehát egy stratégiai (rész)képességekkel rendelkező logisztikai támogató alegység szervezése. Az alegység szervezeti felépítése és felszerelése teljes egészében a KM-i feladatrendszerhez igazodik. Alaprendeltetése a gyorsan telepíthető KM specifikus logisztikai támogató képesség fenntartása, a konvencionális támogató rendszer kiépültségéig. Az alegység (zászlóalj) a hadszíntéren képes kell legyen:

- a hadszíntéri KM-i küldetések logisztikai támogatásának tervezésére, szervezésére és koordinációjára;
- a logisztikai helyzetismeretet fenntartására a telepített KM-i erők vonatkozásában;
- a kommunikációs rendszer telepítésére;
- a kisméretű, moduláris szervezeti elemeket telepítésére;
- a korlátozott képességű egészségügyi képesség telepítésére (ROLE 2-);
- összekötő elemeivel kapcsolat fenntartására az együttműködő (al) egységekkel és parancsnokságokkal;
- a harcászati szintű kiegészítő támogató képességelemek telepítésére.

Az összekötő elemek az együttműködő szervezetek közelében települnek annak érdekében, hogy biztosítsák a KM-i igények beillesztését a konvencionális logisztikai támogató rendszerbe. A telepített szervezeti elemek a hadművelleti és a hadszíntér logisztikai támogatási lehetőségeinek megfelelően települnek az előretolt művelleti bázisokon (FOB) vagy a SOCC területén.³⁶

Az alegység képes logisztikai támogatást nyújtani a parancsnokság és az alárendelt (támogató, együttműködő) alegységek számára egyaránt. A zászlóalj parancsnoka szervezi a logisztikai támogatás végrehajtását. A logisztikai művelettervező részleg tervezi és szervezi a SOTG-k és a megerősítő erők logisztikai támogatását. A zászlóalj végzi a KM specifikus logisztikai támogatást. Szükség esetén korlátozottan képes a konvencionális logisztikai támogatási funkciók végzésére is a közös használatú anyagok tekintetében. A korlátozott létszám- és technikai eszközök miatt ezeket a támogatási funkciókat csak rövid időtartamban képes biztosítani. Elengedhetetlen tehát az összhaderőnemi képességek bevonása a műveletek korai fázisa után. Ezekre a képességekre különösen akkor van szükség, ha a parancsnokság művelleti tempója magas, de alacsony infrastruktúrával rendelkező területen települ. Már a tervezés időszakában kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a korlátozott képességek miatt egyes feladatok megoldására a különleges műveleti erőket támogató alegységek önállóan nem képesek. (Ilyen lehet például a kegyeleti felada-

³⁶ SOF Reference Manual, 2015. (3–18) 3-21. o.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

tok ellátása, a fürdetés és mosatás, a pénzügy, a FOB egyes balesetvédelmi és biztonsági funkcióinak ellátása,³⁷ speciális raktározási feladatok,³⁸ jogi-igazgatási feladatok, karbantartó képesség, MEDEVAC támogatás vagy a fogászati, szemészeti, vérellátó képesség.)³⁹

Szakasz erejű szervezet biztosítja a SOTG parancsnokság számára a szükséges kiszolgáló funkciókat.⁴⁰ A harctámogató alegység KM specifikus feladata a parancsnokság telepítése, izolációja és ellátása. Ezen kívül a SOTG szervezetszerű támogató alegységgel is rendelkezik. Szervezeti felépítése és felszerelése a KM-i specialitásokhoz igazodik. Szervezeti elemeivel biztosítja az adminisztratív és a logisztikai támogatást. A harcoló alegységek vezetési elemei a parancsnokságtól elkülönülten települnek.

A KONCEPCIÓ GYAKORLATI MEGVALÓSÍTHATÓSÁGA

Az előző fejezetekben tárgyalt specifikumok és képességekvetelmények megvalósíthatóságát kettő változatban tartom elképzelhetőnek. Az első esetben a különleges művelei erőket közvetlenül támogató logisztikai rendszert a keretnemzet felelősségén belül, annak részfeladatoként szervezik. A második többnemzeti megoldáson alapul.

Az első változat szerint a „SOCC LOGISZTIKAI TÁMOGATÁSI KONCEPCIÓ” című fejezetben megfogalmazott képességekvetelményeknek megfelelő (önálló) támogató zászlóalj vagy az MH 2. KRDD szakállománya (szervezetfejlesztés után) biztosíthatja a SOCC logisztikai támogató rendszerének képességeit. A cikk terjedelmi korlátai miatt ebben a fejezetben kizárólag arra az esetre térek ki, amikor a harcokszolgáló-támogató funkciókat az MH 2. KRDD alárendelt támogató alegységeként szervezik.

Ennek megfelelően a dandár szervezeti elemei alaprendeltetésű feladataikon túl képesek arra, hogy a SOCC feladatrendszerét is teljes körűen kiszolgálják. A logisztikai támogatás alapja az MH összhaderőnemi logisztikai támogató képessége, az érvényben levő logisztikai utaltsági rend és az MH 86. SZHB laktanya logisztikai támogató képessége (a továbbiakban a fejezetben: konvencionális logisztikai támogató rendszer). Állománytáblában kizárólag azok a képességek jelennek meg, amelyeket a konvencionális logisztikai támogató rendszer a SOCC és az MH 2. KRDD számára egyidőben, a hadműveleti követelmények szerint nem képes biztosítani. Ezek a harcrendi elemek tehát „csupán” kiegészítő képességelemek. A hadműveleti követelmények és a hadszíntér logisztikai támogatás képességeinek pontos ismeretében a szükséges alegységek igény szerint „lehívhatók”. A körvonalazott támogató szakalegységek kizárólag olyan rész-képességelemeket tartalmaznak, amelyeket a konvencionális vagy a hadszíntéri logisztikai támogató rendszer nem tud biztosítani a kiképzés vagy a művelet adott fázisában. A szervezeti felépítés biztosítja a KM-i követelmények integrálását a konvencionális logisztikai támogató rendszerbe egyidőben, a vezetés irányítás minden szintjén, valamennyi, a hadműveleti követelmény-

³⁷ Például: tűzoltó alegység.

³⁸ Például: robbanóanyag, lőszer.

³⁹ SOF Reference Manual, 2015. (3–4) 3–5. o.

⁴⁰ Az alegységet a Special Forces Operational Detachment C (SFODC) mintájára szervezik.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

ben megfogalmazott műveleti irányban. Ennek megfelelően a konvencionális logisztikai támogatórendszer képességihiányát a dandár speciális, stratégiai és hadműveleti képességekkel rendelkező támogató alegységgel és összekötő elemekkel pótolja. Az első változat előnye, hogy az MH teljes logisztikai támogató rendszerének optimumát figyelembe veszi amellet, hogy megfelel a KM elvárásainak. A meglévő képességeket nem többszörözi, de megnöveli a logisztikai reagáló képességet, ezért magas intenzitású műveletben rövid idő alatt telepíthető. A rendelkezésre álló képességelemek miatt a logisztikai támogató rendszer rugalmas. Megítélésem szerint a vázolt szervezettefejlesztés tovább mutat a SOCC feladatrendszerén. A bemutatott támogató alegység jelentősen növeli a KM-i erők bevetettségét, ami országvédelmi feladatok esetén kimagasló jelentőséggel bírhat, kiemelten a műveletek korai fázisában. Hátránya, hogy szabályzat- és szervezettefejlesztést igényel, mivel a kutatási eredményekre alapozott KM specifikus logisztikai támogatási koncepció számos ponton cáfolja az érvényben levő doktrinális hátteret.

A második változat szerint a SOCC támogató szükségleteit többnemzeti támogató alegység biztosítja. Mivel a SOCC többnemzeti szerepvállaláson is alapulhat (Nato.int, 2017), ezért megítélésem szerint a logisztikai támogatás is szervezhető többnemzeti alapon. A logisztikai, a harctámogató, valamint kiszolgáló alegységeinek szervezeti felépítése ebben az esetben is alapvetően a hadműveleti követelményektől, a nemzeti korlátozásoktól és a hadszíntér támogatás lehetőségeitől függ. A támogató harcrendi elemeknek ebben az esetben is képesnek kell lenniük a feladatrendszer teljekörű támogatására, a „SOCC LOGISZTIKAI TÁMOGATÁSI KONCEPCIÓ” című alfejezetben felvázolt támogatási koncepció szerint. A többnemzeti logisztikai támogatási koncepciók közül a támogató alegység a többnemzeti integrált logisztikai egység (Multinational Integrated Logistic Unit – a továbbiakban: MILU) mintájára tervezhető, szervezhető és hajtható végre. Itt meg kell azonban jegyezni, hogy ebben a fejezetben tárgyalt többnemzeti logisztikai támogató eljárást a SOCC Manual nem érinti.

A MILU a többnemzeti logisztikai támogatás rugalmas módszere. Ebben az esetben egy nemzet (általában a vezető nemzet) biztosítja az alapvető képességeket, a kulcsbeosztású személyeket, és a vezetés-irányítási rendszert. A partner nemzetek a hiányzó beosztásokat és képességeket töltik fel. Az érvényben levő koncepció szerint az alegység minimálisan század erejű.⁴¹ A katonai szervezet a SOCC közvetlen támogató alegysége, amely a parancsnok közvetlen alárendeltségében látja el feladatrendszerét. A többnemzeti jellegből adódóan számos összekötő beosztást követel meg. A telepített alegységek státuszát egyezmények⁴² rögzítik.

Az eljárás előnye, hogy az MH jelenlegi logisztikai támogató rendszere jól támogatja. Honi szervezettefejlesztés nélkül, többnemzeti alapon végrehajtható. Nincs szükség további, folyamatosan rendelkezésre álló szervezeti elemekre. Hátránya, hogy a MILU-t mint a

⁴¹ AJP-4.9, 2013, (4–1) 3–4. o.

⁴² Például: Status of Forces Agreement (SOFA), Memorandum of Understanding (MOU), Technical Agreement (TA), Statement of Requirement (SOR).

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

többnemzeti logisztikai támogatás egyik módszerét a vonatkozó NATO szabályzat alapvetően alacsony intenzitású műveletek esetén említi, ezért ez az eljárás magas hadműveleti tempó esetén a KM-i igények kielégítésére kevésbé alkalmas. Emellett szükséges annak hangsúlyozása, hogy az alegység szervezése, ebből következően telepíthetősége lassú. Meg kell említeni, hogy mindkét támogató eljárás alapján szervezett alegység képes támogatni a már települt SOTG-k 30 napos önálló műveleti alkalmazását, melyet a SOCC Manual követelményként fogalmaz meg.

ÖSSZEGZÉS

Az MH logisztikai támogató rendszerének különleges műveleti szempontok alapján történő vizsgálata után arra a következtetésre jutottam, hogy a különleges műveleti erők műveleti fókuszára ugyanaz a logisztikai támogató rendszer keresi a megoldást, amely a konvencionális erők logisztikai támogatását biztosítja. A KM-i képesség teljes spektrumú támogatása rendkívül szerteágazó képességelemeket követel meg. Jelenleg ezt a támogatást az MH kizárólag az összhaderőnemi képességelemeinek együttes alkalmazásával képes biztosítani. Az MH logisztikai támogató rendszerének a napi feladatok mellett fel kell készülni a képességfejlesztések támogatására is. A kutatási eredmények alapján előrelátható, hogy a SOCC hadműveleti követelményeit egy konvencionális elvek alapján szervezett logisztikai támogató rendszer nagy nehézségek árán lesz képes kiszolgálni. Mindezek alapján kijelenthető, hogy a különleges műveleti erők logisztikai támogatásával kapcsolatban a közeljövőben újfajta megközelítésre lesz szükség.

A különleges műveleti erők logisztikai támogatásának átértelmezése várhatóan számos területre hatást gyakorol. A stratégiai feladatokat végrehajtó kis létszámú alegységek hadműveleti követelményei kikényszerítik az új logisztikai támogatási módszerek és eljárások bevezetését. Ennek eredményeképpen az MH összhaderőnemi műveletei optimalizált normákon alapuló konvencionális logisztikai támogató rendszere kiegészül olyan részkapességekkel, melyek képesek hatékonyan támogatni a különleges műveleti erők dinamikusán változó igényeit.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. 37/2017. (VII. 24.) HM utasítás: A Magyar Honvédség különleges rendeltetésű dandár képesség kialakításával kapcsolatos egyes feladatokról, 2017.
2. ADP 3-05: Special Operations, Headquarters Department of the Army, Washington DC, 2012.
3. AJP-4.9: Allied Joint Doctrine for Multinational Logistic Support, NATO STANDARDIZATION AGENCY (NSA), n. p., 2013.
4. Ált/217: Magyar Honvédség Összhaderőnemi Logisztikai Támogatás Doktrína (3. KIADÁS) MH DOFT kód: LOGD 4 (3), Magyar Honvédség, Budapest, 2015.
5. Ált/49: Magyar Honvédség Különleges Műveleti Doktrína 1. kiadás MH DOFT kód: MD 3.5 (1), Magyar Honvédség, Budapest, 2014.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2018. XI. évfolyam 1. szám

6. Nato.int: Allies take steps to create multinational Special Forces command. Elérhetőség: https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_141441.htm. (Letöltve: 2018. 01. 16.).
7. Nytsz. 1518/162/11-65/2015: Magyar Honvédség különleges rendeltetésű erők küldetés, rendeltetés, fő feladatok, HM HVK HDMCSF, Budapest, 2015.
8. Nytsz. 94/658: A különleges műveleti erők alkalmazásának irányelvei, Székesfehérvár, 2008.
9. Porkoláb Imre: A különleges műveleti erők szerepe az aszimmetrikus kihívásokból adódó katonai feladatok tükrében, különös tekintettel a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelemre. Doktori (PhD) értekezés, ZMNE, Budapest, 2008.
10. SOCC Manual, NATO Special Operations Headquarters, n. p., 2014.
11. SOF Reference manual, Joint Special Operatios University, MacDill AFB, Florida, 2015.